

Tietosuojadokumentaatio

Luotu:25.4.2018

Päivitetty: 1.4.2025

OSASTON TIETOSUOJA-OHJEET

Näin käsittelet henkilötietoja turvallisesti ja laillisesti osaston toiminnassa

Tietosuoja ja Suomen Punainen Risti

Suomen Punaisen Ristin tietosuojalinjaus määrittelee tietosuojaperiaatteet ja -vastuut järjestössämme. Hallituksen hyväksymä tietosuojalinjaus koskee kaikkea Punaisessa Ristissä ja Punaisen Ristin lukuun tehtävää henkilötietojen käsittelyä, riippumatta tietojen alkuperästä, sisällöstä, käyttötarkoituksesta tai siitä missä käsittely tapahtuu.

Tietosuojalinjaukseen liittyy kolmikantasopimus Keskustoimiston, piirien ja osastojen välillä, jossa kunkin tahon roolit ja vastuut määritellään. Tietosuojalinjaus ja kolmikantasopimus löytyvät Vapaaehtoistiedon tietosuojasivulta <https://vapaaehtoistieto.punainenristi.fi/tietosuoja/>.

Tietosuojaperiaatteet

Pääsääntöisesti Osasto toimii järjestön henkilötietojen käsittelijänä ja vastaa siitä, että käsittely on tietosuojalinjauksen, -selosteiden ja ohjeistuksien mukaista.

Punaisen Ristin lukuun tehtävästä henkilötietojen käsittelystä löytyy valtakunnalliset tietosuojaselosteet järjestön tietosuojasivuilta <https://www.punainenristi.fi/tietosuoja>.

Osasto vastaa siitä, että

- o vain tarvittavaa tietoa kerätään
- o ihmisiä informoidaan henkilötietojen käyttötarkoituksesta, kun niitä kerätään
- o henkilötietoja käytetään vain tietosuojaselosteissa määriteltyihin tarkoituksiin
- o henkilötietoihin pääsevät käsiksi vain niitä tarvitsevat henkilöt
- o henkilötietoja käsitellään huolellisesti ja luottamuksellisesti
- o vanhaa/turhaa tietoa ei säilötä
- o henkilötietoja ei luovuteta järjestön ulkopuolelle ennen kuin on varmistettu sen olevan luvallista

- sähköpostiviestintä tehdään vastaanottajan yksityisyyttä kunnioittaen

Tutustu seuraaviin materiaaleihin

- Vapaaehtoistiedon tietosuojasivuilla
<https://vapaaehtoistieto.punainenristi.fi/tietosuoja/>
 - Järjestön tietosuojalinjaus ja kolmikantasopimus
 - Järjestön tietosuojayhteys henkilöiden listaus ja yhteystiedot
- Järjestön julkinen tietosuojasivu ja siellä olevat tietosuojaselosteet
www.punainenristi.fi/tietosuoja

Järjestön tietosuojaselosteet ovat valtakunnallisia ja selosteet koskevat kaikkea näiden henkilötietojen käsittelyä riippumatta siitä, missä tietoja fyysisesti käsitellään tai kenen toimesta. Esimerkiksi vapaaehtoisten ja jäsenien tietosuojaselosteet kuvaavat vapaaehtoisten ja jäsenien henkilötietojen käsittelyn koko järjestössä. Myös osastot sitoutuvat käsittelyyn selosteiden mukaisesti, eli niihin kannattaa tutustua.

Jos kaipaat lisätietoa, ole yhteydessä oman osastosi tai piirin tietosuojayhteyshenkilöön.

Henkilötietojen kerääminen, käyttäminen ja hävittäminen

- 1) Henkilötietoja saa kerätä vain tiettyyn, ennalta määriteltyyn tarkoitukseen. Kerää vain käsittelyn kannalta tarpeelliset tiedot, ei ylimääräistä tietoa, eikä varmuuden vuoksi.
- 2) Jokaisella henkilötietoja keräävällä lomakkeella (sähköisellä ja paperilla), pitää olla maininta siitä, mihin tarkoitukseen tietoja tullaan käyttämään, eli linkki tietosuojaselosteeseen tai paperikopio selosteesta
- 3) Pyydä lomakkeilla myös markkinointilupaa. Tämä mahdollistaa, että henkilölle voidaan viestiä Punaisen Ristin asiaa laajemmin.
- 4) Jos henkilöllä on turvakielto, salainen osoite tai salainen puhelinnumero, varmista että hän ymmärtää miten hänen tietojansa tullaan käsittelemään.
- 5) Varmista, että henkilötiedot säilytetään huolellisesti ja että tietoihin pääsee käsiksi vain sellaiset henkilöt, joilla on siihen vapaaehtoistehtävänsä kannalta tarve.
- 6) Älä luovuta henkilötietoja ulkopuolisten käyttöön ilman lupaa.
- 7) Jos lähetät henkilötietoja sähköpostissa, suojaa henkilötietoja sisältävä tiedosto salasanalla. Itse tiedostoa ja salasanaa ei lähetetä samassa viestissä. Mieluiten tiedosto sähköpostissa ja salasana tekstiviestillä. Jos tekstiviestin lähettäminen ei ole mahdollista, lähetä salasana eri sähköpostiviestissä, kuin itse tiedosto.
- 8) Henkilötietoja ei saa säilyttää kauempaa kuin on tarpeen. Käy vuosittain läpi tietojärjestelmät, paperimapit ja excel-tiedostot ja hävitä tarpeettomat tiedot.
- 9) Kun hävität henkilötietoja, tee se huolellisesti ja tietoturvallisesti.

Henkilötietojen käsittely viranomaisyhteistyössä

Viranomaisia tukevissa avustustehtävissä noudatetaan viranomaisen ohjeita. Johtava viranomainen määrittelee, mitä tietoja kerätään ja miten. Tehtävän jälkeen kaikki kerätty materiaali luovutetaan viranomaiselle. Jos jotain tietoa jää luovuttamatta, se tulee hävittää. Avustustehtävistä ei kerrota julkisesti ilman lupaa ja ohjeistusta, eikä avun saajia valokuvata.

Sähköinen viestintä ja markkinointi

- 1) Jäsenille ja vapaaehtoisille saa lähettää tietoa osaston toiminnasta ja viestintää jäsenyyteen ja vapaaehtoisuuteen liittyen jos sitä ei ole erikseen ole kielletty.
- 2) Vastuuvapaaehtoinen ei voi kieltää vapaaehtoistehtäväänsä koskevaa viestintää.
- 3) Markkinointiviestintää ei saa lähettää ilman markkinointilupaa. Markkinointiluvasta pitää olla merkintä rekisterissä.
- 4) Kun lähetät massasähköpostiviestintää, varmista, että vastaanottajien sähköpostiosoitteet ovat Piilokopio/Bcc-kentässä, eli näkymättömissä vastaanottajilta. Hyvä käytäntö on viestissä mainita, ketkä ovat viestin vastaanottajia. Esim. Saat tämän viestin koska olet osaston jäsen.

Tietoturvallinen toiminta

Tietoturva on olennainen osa tietosuojaa. Tietoturvajärjestelyjen tarkoituksena on varmistaa tietojen ja niiden käsittelyn asianmukainen suojaus. Suurin osa tietoturvaa ovat yksilön omat toimenpiteet.

Käytännössä, muista seuraavat asiat

- Pidä henkilötiedot poissa ulkopuolisten silmistä, käsistä ja korvista
- Älä puhu luottamuksellisista asioista julkisilla paikoilla
- Käytä mobiililaitteessa suojakoodia ja kannettavassa näytön katselusuojaa
- Lukitse kannettava poistuessasi (windows + L)
- Älä jätä kannettavaa tietokonetta tai puhelinta autoosi
- Käytä salasanoja WLANEissa, vältä avointen langattomien käyttöä – oman mobiililaitteen hotspot on turvallisempi
- Käytä tileillä vahvoja salasanoja ja monivaiheista tunnistautumista
- Valitse sovellukset huolellisesti ja pidä ne päivitettyinä
- Uudelleenkäynnistä mobiililaitte viikottain

Tietojärjestelmät

Aina kun mahdollista säilytä ja käsittele henkilötietoja keskitetyissä järjestelmissä kuten OMA Punainen Risti, HUP SIS ja OHTO. Vältä erillisiä excel- tai paperilistoja muuhun kuin väliaikaiseen tarpeeseen.

Jos käytät, tai hankit, muita järjestelmiä, kuten Google Docs tai vastaavia pilvipalveluita, muista seuraavat asiat

- Käytä vain hyvämaineisia palveluntarjoajia pilvipalveluiden hankinnassa
- Ota käyttöön monivaiheinen tunnistautuminen
- Pääsyoikeuksien huolellinen hallinta
 - a. Tarkista ja siivoa tilit säännöllisesti
 - b. Poista inaktiiviset käyttäjät
 - c. Noudata vähemmän oikeuden periaatetta, käyttöoikeudet vain tarpeeseen ja tarpeen ajan

Henkilötietojen tietoturvaloukkaukset

Henkilötietojen tietoturvaloukkauksella tarkoitetaan tapahtumaa, jonka seurauksena henkilötietoja tuhoutuu, häviää, muuttuu, henkilötietoja luovutetaan luvattomasti tai niihin pääsee käsiksi taho, jolla ei ole käsittelyoikeutta.

Henkilötietojen tietoturvaloukkauksia voivat olla esimerkiksi

- hävinnyt tiedonsiirtoväline, kuten USB-tikku
- varastettu/hukattu tietokone tai älypuhelin
- henkilötietoja sisältävien asiakirjojen lähettäminen väärälle henkilölle
- avoimen tietokoneen/puhelimen luvaton käyttö
- massasähköpostin lähetys siten, että kaikki osoitteet ovat Vastaanottaja-kentässä (jos vastaanottajat ovat toisilleen tuntemattomia)
- asiaton/luvaton henkilötietojen katselu tietojärjestelmässä
- hakkerointi, tietomurto
- haittaohjelmatartunta

Tietoturvaloukkauksista ilmoittaminen järjestön sisällä

Tietoturvaloukkauksista ilmoitetaan mahdollisimman pikaisesti. Joskus loukkaus voi johtua vahingosta tai huolimattomuudesta, joka ehkä mielellään unohdetaan, mutta on kuitenkin tärkeää, että ongelmat ovat tiedossa ja vaikutukset voidaan pitää mahdollisimman vähäisinä. Toimit oikein, kun teet ilmoituksen!

Tietoturvaloukkauksista ilmoitetaan seuraaville tahoille

- Piirin tietosuojayhteyshenkilö
- Järjestön tietosuojavastaavalle tietosuoja@redcross.fi
- Oman osaston sisällä tietosuojayhteyshenkilölle ja osaston puheenjohtajalle tiedoksi

Tietoturvaloukkauksesta viestiessä liitä ilmoitukseen parhaan ymmärtämyksesi mukaan seuraavat tiedot:

- Mitä on tapahtunut
- Milloin ja miten loukkaus tuli ilmi

- Milloin loukkaus on tapahtunut
- Kenen (esim. jäsenten, vapaaehtoisten) henkilötietoja loukkaus koskee
- Mitä henkilötietoja (nimi, osoite, terveystietoja, jäsenyystietoja) loukkaus koskee
- Kuinka monen henkilön tietoja loukkaus koskee

Tietoturvaloukkauksista ilmoittaminen viranomaiselle ja rekisteröidyille

Piirin tietosuojayhteyshenkilö ja järjestön tietosuojavastaava arvioivat yhdessä loukkauksen vakavuuden ja arvioinnin perusteella tietosuojavastaava tekee mahdollisesti vaadittavat ilmoitukset viranomaiselle ja rekisteröidyille. Osastolle ilmoitetaan toimenpiteistä.

Rekisteröidyn oikeudet

Rekisteröidyllä on laajat oikeudet omiin tietoihinsa. Tärkeimmät ovat oikeus

- a. pyytää tietojensa poistoa
- b. rajoittaa tietojensa käsittelyä, esim. pysyä jäsenenä, mutta kieltää sähköpostiviestintä
- c. saada tietoonsa kaikki hänestä rekisteröity tieto

Rekisteröidyn toivomuksia täytyy noudattaa, ellei meillä ole lakiin perustuvaa syytä olla niin tekemättä. Kun tieto- ja poistopyynnot koskevat järjestön keskitettyjä tietojärjestelmiä, ilmoita pyynnöstä tietosuoja@redcross.fi.

Eri rekisterit ja niiden käyttö

Alla esimerkkejä eri henkilötietoryhmien luvallisesta käytöstä.

- Vapaaehtoisten tiedot – Vapaaehtoisiksi luetaan kaikki henkilöt, jotka ovat
 - Ilmoittautuneet vapaaehtoisiksi
 - Osallistuneet toimintaan
 - Käyneet vapaaehtoiskoulutuksen

Heille saa lähettää tietoa osaston vapaaehtoistoiminnasta. Ilman markkinointilupaa heille ei saa lähettää esim. kutsua ensiapukurssille, jollei voida katsoa, että se kuuluu heidän vapaaehtoistehtävänsä.

- Jäsenten tiedot - Käytä aina tuoreinta OSS:sta tai piiristä saamaasi jäsenlistauksia. Älä säilö vanhoja listoja. Jäsenille voi lähettää tietoa osaston toiminnasta ja kutsua mukaan tilaisuuksiin. Jos jäsen on kieltänyt sähköpostiviestintää, sitä täytyy noudattaa.
- Tapahtumailmoittautumiset – Tapahtumailmoittautuminen mahdollistaa tietojen käytön vain ko. tapahtumaan liittyvissä asioissa, jollei ilmoittautuessa ole erikseen pyydetty markkinointilupaa.

- Lasten henkilötietojen käsittely - Alaikäisten tietoja käsitellään erityistä huolellisuutta noudattaen. Esim. kerholaisten ja leiriläisten tietoja ei saa käyttää muuten kuin kerho- tai leiritoiminnan yhteydessä. Alaikäisille ei markkinoida mitään. Alle 13-vuotiaalle ei saa tarjota digitaalisia palveluita ilman huoltajan suostumusta.

Kysymykset ja epäselvät tilanteet

Ensisijaisesti ole yhteydessä oman osastosi tietosuojayhteyshenkilöön. Tukea saat myös piiristä ja järjestön tietosuojavastaavalta tietosuoja@redcross.fi.